

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

ul. Gorzowska 19

tel./fax 728-75-27

66-431 SANTOK

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W SANTOKU za
2018r.**

Wstęp

Ośrodek Pomocy Społecznej jest budżetową jednostką organizacyjną gminy, obejmującą swoją działalnością teren Gminy Santok - 15 sołectw – Baranowice, Czechów, Górki, Gralewo, Janczewo, Jastrzębnik, Lipki Małe, Lipki Wielkie, Ludziszawice, Mąkoszyce, Nowe Polichno, Płomykowo, Santok, Stare Polichno, Wawrów.

Działa na podstawie uchwały nr XIII/44/90 z dnia 15 lutego 1990r. w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku.

Ośrodek realizuje zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, jak również inne zadania wynikające z zadań pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest elementem składowym polityki społecznej państwa, mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Głównym zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom życiowym, których osoby nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Zadania z zakresu pomocy społecznej zawarte są w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, która jest podstawowym, ale nie jedynym źródłem prawa pomocy społecznej. Jej uzupełnienie i uszczegółowienie stanowią liczne akty wykonawcze.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r., który brzmi: *ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników. Zatrudnionych jest pięcioro pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.*

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku od 1 czerwca 2018 r. wszedł w realizację **Projektu „Skuteczni i nowocześni – nowa jakość pomocy społecznej w Santoku”** w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publicznej na rynku pracy, gospodarki i edukacji.

Działania 2.5 Skuteczna Pomoc Społeczna, rozdzielenie pracy socjalnej od pracy administracyjnej.

Podział pracy przedstawia się następująco:

- Starszy pracownik socjalny ds. pracy socjalnej - Helena Rałowska
- Specjalista pracy socjalnej ds. pierwszego kontaktu - Jolanta Ciechorowska
- Starszy pracownik socjalny ds. pracy socjalnej – Elżbieta Mandziuk
- Pracownik socjalny ds. świadczeń przyznawanych decyzją – Ewa Nowak
- Starszy pracownik socjalny ds. usług socjalnych – Angelika Bruszko

ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym zawarte w ustawie o pomocy społecznej:

1. Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. Sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej (*projekt budżetu*)
3. Udzielenie –schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom potrzebującym;
4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
8. Opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe na osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
9. Praca socjalna;
10. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
11. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia

dziennego lub mieszkaniach chronionych;

12. Dożywianie dzieci;
13. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
14. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
15. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
16. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
17. Utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników;
18. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych
19. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Do zadań własnych gminy należy m.in:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i celowych specjalnych;
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
5. współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

1. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób chorych wymagających opieki osoby drugiej;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na

celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;

5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
6. wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Świadczenia z pomocy społecznej

Obowiązek wykonywania zadań pomocy społecznej spoczywa na gminie i administracji rządowej. Realizację tych zadań określono rocznym planem finansowym Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2018r. zgodnie z budżetem OPS w Santoku na działalność i realizację zadań tut. ośrodka wydano 10 618 752,86 zł. Powyższe środki wydatkowane były na wypłaty różnorodnych świadczeń dla mieszkańców Gminy Santok, pokrycie kosztów żywienia dzieci w szkołach i przedszkolach, oraz na utrzymanie Ośrodka.

Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie gminy Santok w 2018 r. wynosiła 8 457 mieszkańców. Ze świadczeń z pomocy społecznej skorzystało 190 rodzin łącznie 398 osób samotnie gospodarujących i w rodzinie.

W 2018 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku realizował następujące zadania pomocy społecznej:

W ramach zadań własnych gminy:

Struktura wydatków własnych w okresie sprawozdawczym obejmowała głównie :

1. zasiłki stałe;
2. składki na ubezpieczenia zdrowotne;
3. zasiłki celowe i zasiłki celowe specjalne
4. dożywianie dzieci i młodzieży;
5. zasiłki okresowe;

Zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **701 zł**, zwanej dalej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”.
- 2) osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **528 zł**, zwanej dalej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”

Zasiłki stałe z tytułu niepełnosprawności

Zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. 701 zł .
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. 528 zł .

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 645 zł miesięcznie.
- 2) w przypadku osoby w rodzinie- różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Maksymalna wysokość zasiłku stałego wynosi **645 zł**, minimalna **30 zł** .

Do 31 grudnia 2018r. wypłacono zasiłki stałe 50 osobom na łączną kwotę 264 306,88zł.

Zgodnie z art. 17 ust. 20 do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne odprowadzane były za osoby pobierające zasiłki stałe w wysokości uzależnionej od kwoty zasiłku. Reguluje to art. 66 ust. 1 pkt. 26 i art. 73 pkt. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, który stanowi, że osobie pobierającej zasiłek stały z pomocy społecznej nie podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu przysługują świadczenia zdrowotne od dnia przyznania do dnia utraty prawa do pobierania zasiłku stałego.

	Poszczególne lata		
	2016	2017	2018
	Zasiłek stały		
Liczba osób	57	53	50
Kwota świadczeń	296 575,12	312 276,84	264 306,88

Zasiłki celowe i zasiłki celowe specjalne

Zasiłki celowe są obowiązkowym zadaniem gminy o charakterze fakultatywnym. Przyznawane są w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy może być również przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, bądź też w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Pomocy w tej formie udzielono łącznie 97 rodzinom na kwotę 39.872,00 zł

Liczba osób pobierająca zasiłek celowy w latach 2016-2018

	Poszczególne lata		
	2016	2017	2018
	Zasiłek celowy		
Liczba rodzin	91	91	97
Kwota świadczeń	40 000,00	40 000,00	39.872,00

Liczba rodzin pobierających zasiłek na pokrycie kosztów strat w wyniku klęski żywiołowej w latach 2016-2018

	Poszczególne lata		
	2016	2016	2018
	Zasiłek na pokrycie strat powstałych w wyniku klęski żywiołowej		
Liczba rodzin	-	10	-
Kwota świadczeń	-	43 000,00	-

Dożywianie

W 2018 r. Ośrodek Pomocy Społecznej realizował program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W ramach Programu są realizowane działania dotyczące w szczególności:

1) zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania:

a) dzieciom do 7 roku życia;

b) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej;

c) osobom i rodzinom znajdujących się w sytuacji wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj. ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej

lub ekologicznej;

2) w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Pomoc w zakresie dożywiania może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej ($701 \times 150\% = 1051,50\text{zł.}$), osoby w rodzinie ($528 \times 150\% \times \text{liczba osób w rodzinie}$).

W ramach programu na finansowanie posiłków dla dzieci w placówkach szkolnych i przedszkolnych żywieniem objętych było 58 dzieci i młodzieży na kwotę 29 062,53zł.

W 2018r. dzieci zostały objęte żywieniem w następujących placówkach:

- Zespół Szkół w Lipkach Wielkich
- Zespół Szkół w Santoku
- Szkoła Podstawowa Janczewo
- Szkoła Podstawowa Wawrów ,
- Szkoła Podstawowa Goszczanowo
- Zespół Szkół Specjalnych Nr 14 ul. Mościckiego 3, Gorzów Wlkp.
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy ul. Szosowa 109, Lipki Wielkie
- Zespół Kształcenia Specjalnego ul. Dunikowskiego 5, Gorzów Wlkp.
- Przedszkole Santok
- Przedszkole Lipki Wielkie
- Zespół Szkół Leśnych w Rogoźniecu

„ Program państwa w zakresie dożywiania”

„ Program Państwa w zakresie dożywiania”			
	2016	2017	2018
Zasiłki celowe na zakup żywności	128 174,55	128 054,00	126 315,47
Na dowóz posiłków	4 101,00	5 884,00	19 622,00
Żywienie dzieci w szkole	62 724,45	41 062,00	29 062,53

„Program państwa w zakresie dożywiania” - wykaz środków finansowych

„ Program Państwa w zakresie dożywiania „ – źródło finansowania			
	2016	2017	2018
Środki zlecone	117 000,00	105 000,00	105 000,00
Środki własne	78 000,00	70 000,00	70 000,00
Razem	195 000,00	175 000,00	175 000,00

Zasiłki okresowe

Są zadaniami własnymi gminy o charakterze obligatoryjnym finansowanym z budżetu państwa. Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej
- 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny

Zasiłek okresowy ustala się:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 350,50 zł miesięcznie;
- 2) w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ust. 2 nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- 1) kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- 2) kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie

Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

W 2018r. wypłacono zasiłki okresowe 65 rodzinom na kwotę 89 363,00 zł.

Liczba osób pobierająca zasiłek okresowy w latach 2016-2018

	Poszczególne lata		
	2016	2017	2018
	Zasiłek okresowy		
Liczba rodzin	108	74	65
Liczba osób w rodzinach	324	184	157
Kwota świadczeń	134 000,00	97 000,00	89 363,00

Inne formy pomocy

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku w 2018 r. realizował również zadania pomocy społecznej w innych zakresach działania :

- wypoczynek letni dzieci
- aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych (współpraca z PUP);
- w ramach współpracy z Bankiem Żywności w Gorzowie Wlkp. i Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp.
- rodziny zagrożone objęte zostały indywidualnymi spotkaniami z psychologiem i pedagogiem, w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. Spotkanie miały charakter rozmowy o problemach z jakimi uczestnicy borykają się w toku życia codziennego, połączonej z profesjonalnym poradnictwem.
- Kierowanie osób do uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej .

Wypoczynek letni

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. przyznało 5 miejsc dla dzieci z terenu Gminy Santok. Dzieci wypoczywały w Ośrodku Wypoczynkowym w Kątach Rybackich. Uczestnikami mogły być dzieci w wieku 7-15 lat z rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji. Koszty wypoczynku w całości pokrywał organizator.

Paczki Bożonarodzeniowe dla dzieci

W grudniu 2018 rozdanych zostało 47 paczek dla dzieci w wieku do 13 roku życia.

Ogółem wydano 2350,00zł (koszt jednej paczki wyniósł 50zł.)

Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy

PUP dysponuje coraz szerszą ofertą pracy, zdobywania kwalifikacji zawodowych, szkoleń, prac społecznie użytecznych czy robót publicznych.

Bank Żywności

W 2018r. realizowana była współpraca z Bankiem Żywności w Gorzowie Wlkp. Najubożsi mieszkańcy naszej gminy otrzymują żywność (m.in. mąkę, makaron, mleko, ser, olej, cukier, kaszę, ryż, dania gotowe) w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), pomoc otrzymało 250 osób (tj.110 rodzin). Wsparciem objęte zostały osoby samotne i rodziny spełniające kryterium dochodowe, które w myśl znowelizowanych przepisów wynosiło 200% kryterium dochodowego (kryterium dochodowe 200% tj. 1402zł. na osobę samotnie gospodarującą, 1056 zł. – na osobę w rodzinie)

Karta Dużej Rodziny

1. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają na utrzymaniu co najmniej troje dzieci:

- 1) w wieku do ukończenia 18. roku życia;
- 2) w wieku do ukończenia 25. roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w:
  - a) szkole – do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego,
  - b) szkole wyższej – do końca roku akademickiego – w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem,
- 3) bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Od 1 stycznia 2019r. możliwe jest złożenie nowego rodzaju wniosku o przyznanie Karty Dużej Rodziny dla rodziców, którzy kiedykolwiek posiadali na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku.

2. Członkami rodziny wielodzietnej są:

- 1) rodzic (rodzice) – przez którego rozumie się także rodzica (rodziców) zastępczych lub osobę (osoby) prowadzące rodzinny dom dziecka;
- 2) małżonek rodzica;
- 3) dziecko – przez które rozumie się także dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą, oraz osobę przebywającą w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, ze zm.2).

W 2018r. wydano 87 Kart Dużej Rodziny na kwotę 230,77zł. :

- 15 nowych rodzin;
- 8 osób będących posiadaczem KDR (przedłużenia kart dla członka rodziny powyżej 18 roku życia kontynuacja nauki);
- 3 dzieci w dwóch rodzinach (dodanie nowego członka rodziny posiadającej KDR).

Praca socjalna

Szczególne znaczenie w działaniach OPS zajmuje **praca socjalna**, prowadzona we wszystkich środowiskach osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jak również nie objętych pomocą finansową. Pracownicy socjalni realizują pracę socjalną w celu:

1. Zapewnienia/uzyskania niezbędnych środków materialnych:

- a) pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno-rentowych;
- b) pomoc w uzyskaniu świadczeń z tytułu alimentów i ich podwyższeniu;
- c) udzielanie pomocy materialnej;
- d) pomoc w uzyskaniu ulg, umorzeń;
- e) pomoc i edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym;

2. Zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych:

- a) pomoc w złożeniu wniosku o przydział mieszkania socjalnego;
- b) pomoc w załatwieniu formalności związanych z zameldowaniem;
- c) pomoc w spłacie lub umorzeniu zaległości;
- d) pomoc w uzyskaniu tytułu prawnego do zajmowanego lokalu;
- e) pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego;
- f) wspólnie z klientem monitorowanie opłacania wydatków mieszkaniowych;
- g) pomoc w zakresie dostosowania mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej;
- h) pomoc w pozyskaniu usług związanych z naprawą, zakupem, wymianą sprzętu gospodarstwa domowego;
- i) pomoc w sprawach związanych z koniecznymi pracami remontowymi

3. Rozwiązywania problemu bezrobocia:

- a) pomoc w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy;
- b) pomoc w uzyskaniu możliwości podjęcia pracy (prace interwencyjne, roboty publiczne);
- c) pomoc w docieraniu do pracodawców;
- d) wsparcie w sytuacji pozostawania bez pracy bezrobotnego i jego rodziny;

4. Poprawy stanu zdrowia:

- a) ułatwianie uzyskania świadczeń zdrowotnych; w tym wystawianie decyzji o ubezpieczeniu zdrowotnym NFZ
- b) pomoc w realizacji recept;
- c) pomoc w załatwianiu pobytu i dotarciu do szpitala;
- d) pomoc w załatwianiu wizyty lekarza w domu;
- e) edukacja w zakresie profilaktyki i higieny zdrowotnej w rodzinie;
- f) pomoc w uzyskaniu sprzętu medycznego, ortopedycznego;

- g) pomoc w załatwianiu usług rehabilitacyjnych świadczonych ambulatoryjnie bądź w placówce stacjonarnej.
5. **Zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym:**
- a) działania na rzecz zapewnienia opieki osobie starszej lub niepełnosprawnej przez rodzinę
  - b) działania interwencyjne w sytuacji osoby zaniedbanej, zagrożonej, potrzebującej pomocy
  - c) pomoc w zapewnieniu opieki całodobowej w DPS;
6. **Wykorzystania uprawnień osób niepełnosprawnych:**
- a) pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności;
  - b) pomoc w uzyskaniu sprzętu medycznego, ortopedycznego;
  - c) pomoc w uzyskaniu skierowania na turnusy rehabilitacyjne, sanatorium;
  - d) pomoc w korzystaniu z ulg, uprawnień przysługujących osobie niepełnosprawnej;
  - e) pomoc w uzyskaniu świadczeń materialnych PFRON;
7. **Zapewnienia właściwego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży:**
- a) pomoc w docieraniu rodziców z dziećmi do instytucji w celu diagnozy, rozwoju i rehabilitacji;
  - b) współpraca ze szkołą w zakresie realizacji obowiązku szkolnego;
  - c) pomoc w uzyskaniu podręczników szkolnych;
  - d) pomoc w zorganizowaniu wypoczynku dla dzieci (kolonie);
  - e) działania interwencyjne w sytuacji stwierdzenia naruszenia praw dziecka;
  - f) wystąpienie do sądu o wydanie zarządzeń opiekuńczo-wychowawczych;
  - g) współpraca z kuratorem nad poprawą funkcjonowania rodziny;
  - h) pomoc w znalezieniu rodziny zastępczej.
8. **Poprawy funkcjonowania rodziny:**
- a) pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie;
  - b) pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w środowisku zamieszkania np. konflikty sąsiedzkie;
  - c) wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy, w szczególności wypełnianie Niebieskiej Karty oraz udzielanie informacji o kompetencjach policji, prokuratury, sądu i pomoc w nawiązaniu kontaktu z w/w instytucjami;
  - d) pomoc w docieraniu do ośrodków interwencji kryzysowej
  - e) pomoc w docieraniu do rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, prawnego;
  - f) pomoc w docieraniu lub uczestnictwie w grupowych formach poradnictwa i terapii.

9. **Poprawy zdrowia osób zaburzonych psychicznie:**
  - a) doprowadzanie do konsultacji psychologicznej i/lub psychiatrycznej;
  - b) doprowadzenie do podjęcia leczenia;
  - c) pomoc w uzyskaniu usług specjalistycznych;
10. **Poprawy funkcjonowania osób z problemem alkoholowym:**
  - a) kierowanie na zajęcia profilaktyczno-edukacyjne osób z grupy ryzyka;
  - b) uczestnictwo w interwencji alkoholowej;
  - c) pomoc w podjęciu leczenia;
  - d) wystąpienie o leczenie przymusowe;
  - e) pomoc w docieraniu do grup wsparcia lub uczestnictwa w programach dla uzależnionych;
  - f) monitorowanie procesu leczenia i utrzymywania abstynencji.
  - g) współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
  - h) Gminny Program Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
11. **Inne:**
  - a) pomoc w wyrobieniu dokumentu tożsamości;
  - b) załatwianie pogrzebu;
  - c) pomoc w załatwieniu spraw urzędowych;
  - d) pomoc w integracji ze środowiskiem po opuszczeniu zakładu karnego;
  - e) współpraca z kuratorem nad poprawą funkcjonowania osoby dorosłej;
  - f) pomoc w uzyskaniu porady prawnej;
  - g) edukacja w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE

Podstawę prawną systemu świadczeń wychowawczych stanowi ustawa z dnia 11 lutego 2016r. (Dz.U. z 2016r. , poz. 195). Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

Organ właściwy realizuje zadania z zakresu świadczenia wychowawczego jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Świadczenie wychowawcze otrzymują rodzice, opiekunowie prawni lub opiekunowie faktyczni dziecka i wynosi ono 500 zł. miesięcznie. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Na drugie i kolejne dziecko świadczenie wychowawcze przyznawane jest niezależnie od wysokości dochodu rodziny. Na pierwsze lub jedyne dziecko rodzice otrzymują świadczenie po spełnieniu kryterium dochodowego, które wynosi : 800zł. netto na osobę w rodzinie lub 1.200zł , jeśli w rodzinie jest wychowywane dziecko niepełnosprawne.

O świadczenie wychowawcze mogą ubiegać się również osoby, których członkowie rodzin przebywają poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – w państwach Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego , a wyjazd/ pobyt ten nie ma charakteru turystycznego, leczniczego lub nie jest związany z podjęciem przez dziecko kształcenia poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej . W takich przypadkach gmina przekazuje wniosek wraz z dokumentami marszałkowi województwa w celu jego rozpatrzenia i ustalenia czy nie mają zastosowania unijne przepisy o koordynacji systemu zabezpieczeń społecznych. Ma to na celu uniknięcie niedopuszczalnej w przepisach unijnych sytuacji pobierania przez tę samą osobę podobnych świadczeń w dwóch państwach UE/EOG jednocześnie.

Świadczenie wychowawcze nie jest wliczone do dochodu przy ustaleniu prawa do innych świadczeń, m.in. z pomocy społecznej, rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego czy stypendiów dla uczniów i studentów.

Świadczenie wychowawcze i koszty jego obsługi finansowane są w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Koszty związane z obsługą świadczeń wychowawczych wynosiły w 2018r. 1,5% otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze tj. 78.610,39zł.

„ Świadczenie wychowawcze 500+ ” - wypłacone w 2018r.

<i>Wpłacone świadczenie wychowawcze w roku 2018</i>	
Liczba świadczeń	Kwota
10 505 (670 rodzin)	5 242 236,60 zł.

POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW

Zadaniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w formie stypendiów i zasiłków szkolnych jest zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji, wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia. Świadczenia przyznawane są na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, realizowanych w szkole albo poza nią, bądź na pomoc rzeczową np. zakup podręczników. Wydane decyzje administracyjne dotyczyły świadczeń przyznanych na rok szkolny 2018r. od 01.01.2018r. do 30.06.2018r. i od 01.09.2018r. do 31.12.2018r.

- w czerwcu 2018r. stypendium szkolne otrzymało 56 uczniów na kwotę **27 527,13zł.**, którzy spełnili ustawowe kryteria.

- w grudniu 2018r. stypendium szkolne otrzymało 37 uczniów na kwotę **14 398,59zł.**

Przyznano także jednorazowe świadczenie z powodu zdarzenia losowego dla 1 ucznia z powodu ciężkiej choroby w kwocie **620,00zł.**

Wysokość stypendium dla jednego ucznia to 100zł. miesięcznie.

W 2018r. na ten cel wydano : 42 545,72zł. - w tym:

- Środki Ministerstwa Edukacji Narodowej 80%– 34 036,58zł.
- Środki własne Gminy Santok 20%– 8 509,14zł.

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

W 2018 r. Środowiskowy Dom Samopomocy zapewniał dzienną opiekę i terapię 20 osobom niepełnosprawnym. Jedną z podstawowych form zajęć realizowanych w placówce jest trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, który ma na celu:

- kształtowanie świadomego komunikowania się werbalnego (umiejętność prawidłowego odnoszenia się do innych ludzi),
- doskonalenie umiejętności radzenia sobie w życiu codziennym, rozwijanie samodzielności w zakresie podstawowych funkcji fizjologicznych, jedzenia, korzystanie z toalety, mycia się oraz umiejętności radzenia sobie z codziennymi obowiązkami np. pomoc podczas przygotowania posiłku, prania, sprzątanania.

Prowadzone są różne zajęcia tematyczne rozwijające umiejętności, zainteresowania, skierowane na poznanie otaczającego świata i życia w społeczeństwie. W ramach tych zajęć odbywają się pogadanki na temat świąt narodowych oraz wydarzeń historycznych, zapoznanie z tradycją i obrzędami.

Celem placówki jest między innymi integracja społeczna uczestników. Integracja ta jest możliwa dzięki uczestnictwu w wydarzeniach kulturalnych, udziale w różnorodnych, celowo zorganizowanych zajęciach, spotkaniach, wyjściach do kin, teatrów. Dzięki wyjazdom uczestnicy poznają nowe miejsca, zaspokajają swoją ciekawość świata i potrzebę poznania nowych dziedzin życia. W 2018 r. uczestnicy skorzystali z wyjazdu:

- Ustronie Morskie nad morzem (5 dni)
- Kino
- Turnus Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy w Gościmiu (5 dni)
- Wyjazdy rekreacyjne nad jezioro w Goszczanowie
- Międzyzdrojów (5 dni).

Uczestnicy organizowali różnego rodzaju uroczystości i wyjścia m.in. :

- Święta Wielkanocne,
- zabawę Andrzejkową,
- zabawę Mikołajkową,
- wspólna Wigilia wraz z rodzicami
- uczestnicy brali udział w dniu osoby niepełnosprawnej, zaprezentowali inscenizację pt. „Rzepka”
- brali udział w zajęciach teatralnych w GOK-u pod przewodnictwem aktora teatralnego,
- brali udział w zajęciach kulinarnych w DPS przy ul. Walczaka w Gorzowie Wlkp.

Uczestnicy mieli możliwość udziału we wszystkich formach terapii, a prowadzone zajęcia miały pozytywny wpływ na poprawę ich funkcjonowania w życiu codziennym.

ASYSTENT RODZINY

Ustawa z dnia 25 maja 2014 roku o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej .

Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ust. ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
2. opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
3. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
4. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
6. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
7. wspieranie aktywności społecznej rodzin;
8. motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
9. udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
10. motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
11. udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
12. podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
13. prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
14. prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
15. dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
16. monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
17. sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
18. współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

Głównym celem pracy Asystenta Rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej samodzielne wychowywanie dzieci.

Realizuje się go poprzez następujące działania :

- całościowe wspieranie rodzin zagrożonych różnymi dysfunkcjami wychowujących dzieci
- zapobieganie sytuacji, w której dziecko musiałoby opuścić rodzinę

W Gminie Santok w 2018 roku objęto pomocą asystenta rodziny 20 rodzin.

1. Wawrów - 7 rodzin (2 zastępcze, 1 pełna, 4 niepełne)
2. Santok – 3 rodziny (2 niepełne, 1 zastępcza)
3. Mąkoszyce – 1 jedna rodzina pełna
4. Baranowice – 2 rodziny (1 pełna, 1 niepełna)
5. Lipki Wielkie- 3 rodziny (1 zastępcza, 2 niepełne)
6. Nowe Polichno -1 rodzina niepełna
7. Jastrzębnik – 2 rodziny niepełne
8. Górki – 1 rodzina pełna

Częstotliwość wizyt w rodzinie 2-3 razy w tygodniu.

Problemy rodzin z terenu Gminy Santok objętych pracą asystenta rodziny dzieli się następujące kategorie :

- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych ,
- zaniedbania rodziców w zakresie opieki i wychowania; powtarzającym się najczęściej powodem jest nadużywanie alkoholu,
- problemy wychowawcze i dydaktyczne dotyczące dzieci w wieku Szkoły Podstawowej i Gimnazjalnej,
- przemoc domowa,
- bezrobocie rodziców,
- ubóstwo rodzin.

W niektórych rodzinach wieloprotymowych zaobserwowano poprawę w ich funkcjonowaniu.

Trwałość tych zmian jest stosunkowo niewielka.

Efektom realizacji planu pracy z rodziną jest integracja rodziny, stabilizacja życiowa , zintegrowanie rodziny z otoczeniem społecznym, odbudowanie jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Poprawa sytuacji rodziny dysfunkcyjnej mimo długotrwałej pracy ma krótkotrwały efekt co wymaga modyfikacji planu dalszej pracy z rodziną.

PODSUMOWANIE

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku od początku swojej działalności realizuje zadania wynikające z polityki społecznej państwa nakierowane na umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości.

Zakres pomocy udzielanej przez OPS mieszkańcom gminy jest bardzo rozległy, znaczną część wsparcia stanowi praca socjalna. Kadra ośrodka jest wykwalifikowana w zakresie wymaganych kompetencji.

OPS realizuje zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r. oraz zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007r o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W/w zadania realizowane są zgodnie z uchwalonym budżetem na dany rok i obowiązującymi przepisami . Sprawozdanie z działalności OPS jest zgodnie z wykonanym budżetem.

ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ		
Rodzaj świadczenia	Liczba	Kwota świadczeń
ZASIŁKI STAŁE	50	264 306,88zł.
ZASIŁKI OKRESOWE	65	89 363,00zł.
ZASIŁKI CELOWE w tym:	97	39 872,00zł.
Zasiłki celowe	66	22 032,00zł
Zasiłki celowe specjalne	31	17 840,00zł
SKŁADKI ZDROWOTNE DO ZASIŁKÓW STAŁCH ORAZ PRACOWNIKÓW CIS		26 457,51zł.
ŚWIADCZENIA Z PROGRAMU "POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA" w tym:	175 000,00zł	
Żywnienie dzieci w szkole	58	29 062,53zł.
Zasiłki celowe na zakup żywności	126 315,47zł.	
Dowóz posiłków	19 622,00zł.	
Domy Pomocy Społecznej	15	455 138,45 zł.
Usługi opiekuńcze	4	4 167,18zł.
UTRZYMANIE DZIECI W RODZINACH ZASTĘPCZYCH ORAZ PLACÓWKACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH	21	128 672,92 zł.
PRACA SOCJALNA	133 rodziny (283 osoby w rodzinach)	
POZOSTAŁE ŚWIADCZENIA REALIZOWANE PRZEZ OPS		
ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE 500 +	670 rodzin	5 242 236,60zł.
ŚWIADCZENIA RODZINNE w tym:		
zasiłki rodzinne	337 dzieci	475 192,00zł.
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	48	48 000,00zł.
Dodatek z tyt. urodzenia dziecka	15	15 000,00zł.
Dodatek z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	8 rodzin (96 w roku)	36 963,00zł.
Dodatek z tyt. samotnego wychowywania dziecka	152	31 016,00zł.
Dodatek z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	24	32 440,00zł.
Dodatek z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	237	23 700,00zł.
Dodatek z tyt. podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	26	22 841,00zł.
Dodatek z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	49	56 050,00zł.
Zasiłek pielęgnacyjny	276	504 103,00zł.
Świadczenie pielęgnacyjne	36	583 344,00zł.
Specjalny zasiłek opiekuńczy	11	54 103,00zł.
Zasiłek dla opiekuna	6	39 652,00zł.
Świadczenie rodzicielskie	23	128 590,30zł.
Zasiłek rodzinny 1zł za 1 zł.	11	21 756,27zł.
Składki na ubezpieczenie społeczne (emerytalno- rentowe)	28	113 281,52zł.
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	24	29 982,16zł.
FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	45	202 270,00zł.
STYPENDIA SZKOLNE w tym wypłacone w :	42 545,72 zł.	
- czerwcu 2018r.	56 uczniów	27 527,13 zł.
- grudniu 2018r.	37 uczniów	14 398,59 zł
- zasiłek z tyt. choroby	1 uczeń	620,00zł.

Santok, dnia 12.03.2019r.

Zastępca Kierownika
Ośrodka Pomocy Społecznej
Tomasz Jaškowiak

ZASTĘPCA KIEROWNIKA
Ośrodka Pomocy Społecznej

Tomasz Jaškowiak